

ДЫШТАНЫР ХҮННЕРДЕ

Хөгжим-пий театрына аялды. 7-де Д. Фоминскийн «Тавушгадай» деп шияк 19 шакта, апрель 8-те П. Бажовтук «Монгу-Дую» деп шияк 13 шакта, Э. Лабитскийн «Теренин шаян» деп шияк 19 шакта болур.

Филармониялык концерт залына апрель 7-8-те 17 болган 20 шактарда «Дагларнын аялдары» эстрада болуучу концерттери болур.

«Географ» Култура байлыгына транспорт буйруга-дериниң бот-тымынгар урал чүүл коллективтериниң тирүүлери апрель 7-де 9 шакта 30 минутта эгелээр.

«Хүр» спорт залга самбо хүреш талым-бизе республиканың бирги тер дээр маргылдаалар апрель 7-8-те 10 шакта эгелээр.

Уран чүүл училищениң спорт залына «Тыныш аймактары» солушук шиякы дээр стел теннианың маргылдаалар апрель 8-те 10 шакта эгелээр.

«Телевидение» АПРЕЛЬ 7-ДЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

10.00—«Уес». Информастык программа. 10.40—Эртеги гимнастика. 11.05—Буратинонуң делегациясы. 11.35—«Стрелковтар». Хай серилди уран-чечен телефильм. 4-кү сериясы. 12.40—«Силерге, аяккелер». 13.10—«Бөгүн делегейде». 13.25—«Эртеги почта». Музыкалык программа. 13.55—«Литератураның номчулагары». А. Микешев—Сонеттер. 14.30—«Сиятка» трагедия. 14.45—«Бистиң крайымыз». Сабирь болагат. 15.00—«Чоюн чук дугайында кинопрограмма. Дамчылыгына чотталган В. Новеллар тоурлар. 15.45—«Калкыш». Эртеги-тайыбыраламгы программа. Бүгү-делегейлик калкышты аманга күвүткөн. Дамчылыгына эмчи Ю. В. Бедалькова чорулар. 16.30—«Тел телевидениниң экранында эң баштай». «Космоска уаг ала-торук». Уран-чечен телефильм. 17.35—«Челюсти». Уагусту чогадылган телепрограммаларыныкың кү делегей фестивалы. Вытнам Социалистик Республикасы. 18.00—«Диринг амыттар дугайында». Дамчылыгына Н. Н. Дроздов чорулар. 19.00—Мультипликация программасы: «Ушлага чүдөргө дүктүр». «Ширкте хаан огуу». «Хар кижикеш». 19.30—«Алмазтар». «Кеземче». «Бизне делегейиңде» деп бөлүктөн Намбия дугайында дамчылганга. Дамчылыгына политиктик тайыбырлактар В. Дуаев чорулар. 20.25—«Силерниң чагаларыңар-биле». Чурттуу агаардан хаалаашыгына уаг камталган шериңлериниң хүвүткөн музыкалык программа. 21.15—С. Флаеролия-Мускат—«Адам». Телешиң. 22.30—«Уес». Информастык программа. 23.05—01.15—«Даш чечек». С. Прокофьевич беледи. СССР Энциклопедия Күрүлүшү үдөгү уаг театры тургуска. Тонгөйдө—медээлер.

А Г А А Р Кызылдың агаар станциясында динчледи турарыңар уугулар аялдар, бөгүн республикага болган Кызылга бирги аялар, хар чыгыс. Соңу-барыңар чук угалымыңарныкың катты дүргөни секундына 3—8 метр чедер. Агаарыңар температурасы республикада 0—2, Кызылда 0—2 градус сок болур.

1979 чылдың апрель 27-де Челябинск хоорайга ашпа-баран дотерезыңиң ийги үн дүргөткөниң тиражи болур. Ук тиражга «Москва-214», «Жигули» ВАЗ-2101 автомобиллери, мотоциклдер, мошедтерин, магнитофоннар, радиоприймилерин, еодуктуларын, хен чүр машиналарын, чоорларын, ар-ымыңарды болган өсө-дө барааныңар ойнаар.

Баран ойван алыштынмын анында 1-ден 500 рубль чедер ашпа ойван алыштынмын база чорулар. Нитиңа-биле 5 миллион 905 муң рубльди ойнаар.

Лотерея билеттерин сазми алынар! Ойна алыштынмын тиражыңа киреңер! ТЫВА АССР-НИН КҮРҮНЕНИН К У Ш А Ж Ы Л Ч Ы АЖАЛАДА КАССАЛАРЫНЫН ЭРГЕЛЕНИ.

Редактор В. С. ШАРВАНИ

АПРЕЛЬ 7-ДЕ «НАВЫРАЛ»: «Ырал чорур хөргөң» 19.00, 11.45, 13.30, 15.15, 17.00, 18.45, 20.50 шактарда.

«ШОНЕР»: «Киночыңды» 9.30, «Нам чөтпөң» 10.40, 12.30, 14.20, «Диноаар дугайында легенда» 16.10, 19.30, 21.10 шактарда.

«ВОСТОК»: «Киночыңды» 15.00, «Хөргөң» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Бүстүк коңглар» 15.00, «Чер кырында не» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

Былал-Махалык Култура байлыгының танына «Махалык» атты агитбригаданың аялы сөөлү чылдары өккөжөн. Олар чүгө район иштинге өвөс, а республикага солун концерт, ойнарны көргүзү келгенер.

КОНЧУГ ЫНАК ООЛ БАР

Музыка score for 'Кончуг Ынак Оол Бар' with lyrics in Kyrgyz. Includes the name of the composer, A. Kuyumaliev, and the performer, B. Nukhuyev.

ТЫВЫЗЫКТАРНЫ ТЫПКАНЫ

Бо чылдың март 17-де үнгөн № 64 «Шыг» солунуң дүргү арнына ыттыган тывыздыктары номчулуктар мыйлаар тышкан.

Бирги тывыздыкты — Ун-гүни — деп М. Куулар, Э. Ал-дучи, ийги тывыздыкты — Со-сан, бала — деп Д. Болбан-оол, М. Куулар, Э. Алдучи, А. Дыртый-оол, С. Дарый, Ш. Оюн, К. Саа, Ч. Ортуң-оол, В. Кавдан, А. Саа, Э. Сары-лар, ушкү тывыздыкты — Деспи — деп үстүңде ады кирген номчулуктар шунтуу; дүргү тывыздыкты — Ураг — деп Р. Сарылар, А. Саа, Б. Кавдан, К. Саа, А. Дыртый-оол, М. Куулар, Э. Алдучи; бешки ты-выздыкты — Хайын турар пан — деп Д. Болбан-оол, М. Куу-лар, Э. Алдучи, А. Дыртый-оол, К. Саа, Ч. Ортуң-оол, В. Кавдан, А. Саа, Э. Сары-лар; аалды тывыздыкты — Бал-кы — деп К. Саа чыккан; чедиге тывыздыкты — Папта дууң каан хан — деп тыпкан.

М. РОСТАПЧУК. («Новости» солундан).

С. К. ТОКА мес урут саттырышкан «ашаан» нагаш, хемни дөдир эштип кешкеш, эргиниң чычыл-чурумун ойтур шаашкан, чапны келгөчү чүе дээр. Оон журунда ол салдамын Кыс-Кежиг деп алаан дээр чутаны диннаан мен. Билармыне ол.

— Хаа, ана төөгүлү-де ке-жиг-дир мой, кедизде бар-ган маңа тураскаал тургу-зар болза, черде артык эс-тир деп, райком секретары хей-аыт кирип олур.

— Кыс-Кежиг — деп төөгү-нү ол бичек чыккандын алдыра, кижиге төрөткөтөниң чүгө чартык кезин өвөс, эң эки чагай кезин болур хө-рө-жөңгөр ана олурбаан, болу-нү доду, хостуг эргези дээр демисеки турганы илден-дир. Ынчалда-да революция мурунда оларныкы демисеки шоолу-ла элонтин болуп шы-даан турган-на болгай.

— Ындыг-мындыг, кандыг-да эрге-мелек чок, бөзия чадарда «хөргө чоктар» деп адалдык, бак сөгөлдик, дорам-чычалдык турдулар.

— Силерниң оонар-даа оң-за-ла шыктыг. Чүгө Ок-тябрь, Совет эрге-чагыра, Пе-лякин Коммунист намы бастып хөргөжөнөргөсө бүгүн эрге-геңи четтирген, эргем-бизниң хайыраал — деп каан, са-гыкыма төөгүтү колтаршп эгеледи. Тывага 1930 чылга чедир чыгыс-даа бичиктиг, албай-алкыг чоран хөргө-жөн кижиге турбай. Оон бээр шоолу түр болган өвөс. Ты-ва-нык хөргөжөнөргө тынган кай-ла-ла тала-биле дең эрге-ни алгаар... Ам Тының хөргөжөнөргө доолаан эргем-бичиктиг. Олар күрүениң эрге-ген башларыңа болган партия, совет база той-нит-кың өскө-дө ажалыңа идеп-кейлиг киреңип турар.

— Шак-ла мыдыг. Азыр-адыр бодалымын тапты мөн-дөр, болуп алыш, далайттыр-ба — деп кааным аразында, Са-шаның «эки-карыя» Дөргө-Аксый кезге далайткан. «Кы-зыл ту» колхозче углапты.

— Шаңда, революция муру-нунда, хөргөжөнөргө шыдар эргажок ийи дактыр дарда-ла турган болгай. Феода-ламыларга, оон ашкан болу-нү ашактарыңа далайткан, баяндырган. Ол мыдыг ша-да, бистиң Мergen-Оштан чурттуг аямы артыңан уруун, бодуңуң чөшкөрөлиң-даа, мынакшыл-сортталың-даа ба-рымдалааным, Со-Буен ол мыйчаар чурттал турган бай-ның огулуга бо черин дүжү-меттери хем ол чарымче са-лдаан кеңиреш, салкыкан чүе дээр. Ол шагда хөргө-жөн кижиге хемни кезердең тур-жук, сугу аякка ускап чү-нар, шууг хемниң болуулан чунуп, анаа эштип болба-ду чүе болгай. Ол шыгың до-ку-туруу чөкө-дө канды-лошкун болза, чуртук, ынак өвөң бодааш, ол ады баян-ды-

Advertisement for 'Аяк шайны Артан ора...' featuring an illustration of a traditional Kyrgyz yurt and a steaming bowl of tea.

ЧҮРЕК СОКПАСТААР ДЕЙ БЕРГЕНДЕ...

Москва чурттуг, 28 харыг А. деп хөргөжөн кижиниң мергежили эмит. Ол аар арааш, олут биле дригитин иин аразыңа чыткан. Ке-нишиниң соонда калданылаан-дан өккө басырпаан, хан чөт-пөстөн, оң уламыңдан орга-низминин кол-кол төлтери док-таап эгелөө. чүрөк туруу-тар дей берген... Аарыг кижини камгалан ай болурунү хөргөң артыңа артыңа. Ол чүд дээрге кымы үдө АКСИ-га бугурун амылал оксепти дүзүмн ажаллаар-дыр.

Бостон хоорайның (Масса-чусетс штат) эмнегелетип сабыр ууртуктуу, аяпесте-энолог эмит Уоррен Запол А-нын ажалын төөгүзү-биле таңшыккан. (СССР-ий Кадик камгалал министрствосу биле АКСИ-ты кадик камгалал, өөрдөйлө болган социал хан-дырыга министрствоуңуң аразыга телетайп харылаа-ны ол дүргөн ажаллаан).

ЧОДУРААЛЫГ

Новелла

— Ха-ха-ха! Ха-хи-хи! — Ким деп кижиге силер, ирей? — Робинзон бе? — Хордамын дөдиди «Бо-ларны мыйлаар өөрдөң тур-пар чүе болза, болбаан хө-рөк-тир!» Чөчкөткөн турар үнүшү боттары чөчкөткөн оуп орап кижилер хайыра-чок уузулан турар болза, орап-бачкычыде дөг болу-руу кимнар камгалалары? Урив алыр хайыг бер чө-чөк килеминиң арый боорда тырттын алдым... «Болуң деп чутаалып турбадым бе?» дөдө-ле, ча-нымыла уулады берген назы-лыг кижиге бо тур. Демги тур-ган машынаын чынында, хө-вис ишканы чок кырында аны-лык хөргөжөн кижиге (болам-кы), чүд-дө болбаан чүе ишканы, мажымы кончү-хүдүктүрүчү олур. Оон чута-лаанды: — Маңа чыткан баян ка-мыңа? Кончүг куузуларын, бундуктар-биле баязыр каан-кы. Чаа, ам болуң, будук сымтары соккың! Ынчаарда мээң сагын-сет-

Медередиң-даа болза, чам-дык кижилер чүвөңиң ке-диңи өвөс, чүгө ол хүнү бо-дар досук болурун чажыр-гаар чор. Аад-оранымс дег, арга-арыгың-даа, мал-маганы-мыс дег аң-мендиң-даа зумага-лавак, көргөвөс, камгалавак дөң баязыр болу боор чорук өм-дө бар ийин. Мээң са-гын-сеткенимиң кезеде өйүң чорур чүдөлдөс хөй... Оң чериң адың Чодураа-лыг дээр. Район төүндөң ады чедир улут-ла дөдө бу-дан чартык километр. Мээң бичин оол шаан ол кавыга өрткөн болган. Чодураа-лыг койгун шынан хой турган, кымыскаак өө дөг доңуң, мыда агын чыдар Монгу-Бу-лак сууунд элөөс, саары бүтүрүң билер мен.

Бир-ла хүн чүе билер дөң, стодга олурупкан, че-же-дө болушарыма, бажы-ма орта чүе кирбес болду. Кайчар барганым ол, аарыг бергеним бо бе кылдар бо-лаш, гимнастика кылып өө-рүмге даван-даям хөргөң-вөстүп турар, анаа болдум. Ам-на бир болза бажыма кире хөвүң кедди. — Чодураа-лыгы бажың үвөр, Култарың база Мон-гу-Булактын ырымы дин-

ССРЭ-ниң Күрүне шаңналынын лауреаты, сураттыг чогаалчы С. К. Токавын проза чогаалдарынын II томунда оң шыдатканын тожуулары болган чечен чутаалары кирген. Ол томдө «Ий хеминиң баштары» деп орук дөмдөгөсдеринден ууңдуңу номчукулугарга солураттымыс. Ылаа Каа-Хемге мичан ССКП райкомунуң бирги секретары турган А. Л. Аракча-биле ол кады орукка чораш кылган дөмдөгөсдерин ширген.

«МЕЗИЛЧИГЕШ» СУУР

— Чөмөнни алган, мизил-чи. Кам минута болган соон-да, Дөргө-Аксыйга келдиңис. — Орустан бо сууржугушты ийи үнүң алаар: Даниловка-даа дүр-де, чамдыкта Нели-мовка дээр, кайгамчыктыг чү-е болгай? — дигеш. Ахмед Аракча курганымг кылдар иттирген, мени түбүлүрүм-дө дөң иттир, бажың шала дөңийип алган, мыт чок олур. — Силерниң оонар-ла шын. Дөргө-Аксый орустан ийи а-тыг, Даниловка дээрне, ре-волюция мурунда Сары-Сепе-дө, маңа-даа бажың-суур чок турда, кымын-ла муру-най Потышпын Данил чурт-тай берген, аан мыйчаалыр алан каан. Мен биче чорумда бо баарыма дөң бажыңга чартык чөт үлгүр бажыңны казып алган, чуртга турган агатар салдыг ашкыт Данил-ка дээр чорам.

КЫС - КЕЖИГ

Каа-Хемниң бо кавызыл Кыс-Кежиг, ол чарында хая бажында канаттылап бажың менче көрүп олур. — Шаңда, чүгө каш чылда болду, мынагы чөвө боланың мала-ла билер мен. Дөргө-Аксый биле Кыс-Кежиг бо мыйчаар хой мезилдеринг чөт тур-ган. Бир кижиге даным агым чырыткылан турган, хеме до-дур мезилдер өлүргөдөн ая-ган. Ооуңуң чамдыкың шоодайлап алган, өскөзүн эр-тен алгай аак: дээр хөмө-ниңге кааккан, чыпкыкан. Ба-лының артыңан адыры-биле катан чедип келерге, бо че-ри-ниң коңайы, мээң хөдөкчөткөтү турганым Чодак Степан мезилдерин аң чыткан. Сарыг Гурия: «Балың бо! мези-лиң бо! Очтан бо!» дөвөшөө, Чодак Степанын мезил-биле ая тутуш-туртуп, хөмөниң чамыңан сымарын чоруду-кан. Оон соонда Даниловканы Назимовка азы, тывалаарга, Мезилдиг деп адың чоруп бер-ген. — Хаа, ана ат-ла чүе-дир аа, ха-ха-ха! — деп, Ахмед ча-лы каттырып, караның чы-гыңа чодуп олурган.

КАЖАН ТЫВЫЛГАНЫЛ?

Бисин чурттуустан зоо-райларын күдүмчүлөрүмдө Шыңгыр лапчокалары доктамак, дзы турарыңа чачыккан болбой бис. Чүгө Москваны күдүмчүлөрүм бе-лим бүгү чырыбарыңа 200 муң кире сайылган лап-чаларын ажылаат турар. Ол чы-рыктың чогуң кижан тыттып келгенил? Чүс чыл журнунда Петер-бургтун чурттакчылары бо-лаш аяла келген кижилер ке-росин лампаның орнуна ток-биле мыйчаар ийи лап-каны күдүмчүлөрүм аман кааным уаг солурар-биле көргөнөңер. Ол дээрле делегейде бир дугаар күдүмчү сайылганноры-дыр. Тоголобуң чогаалында Акакий Акакиевичиниң шилеңи ун-турп апарган күдүмчүлөрүм а чүе-дир. Парижтин күдүмчүлөрүмдө бала бир дугаарында сайыл-ган чырым кылкан. XVI есе-ке чурттакчылар кеңешиниң чок шактап эгелен бажыңны оң адыкы кадында сонгаларын бирээниң кыпсын каан лампа салым турарыңа поли-ция негез. Оон соонда, элээң үе эргөкөндө, голдарында фа-кел болган фонарьлар тур-ган кижилер тыттып келги-лөөн болуш олур туралан кижиниң орнуңу уаг өвөс өр-төк-биле чырыдып берип тур-ганнар. Фонарьлар аскаң ча-мылары Парижтин күдүмчү-

Бичесинден маалга ынак Бистиң төрөң чаптары-мыс — Шити-хоңуң эриг чымчак Идөгөдиг сагалымыс.

Кызыл, Шетивкино-Кравченко куудучуу, бажың № 3, ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторвуу 2-24-63, редакторуну оракачтынмын 2-35-21, 2-31-75, харыскагалдык секретарыныкы 2-23-35, партияныкы амыдыра болган совет тургузуу коллективтериниң 2-37-13, пролаганда кылдынын 2-31-75, култура кылдынын 2-23-54, көзө ажал-агый кылдынын 2-21-47, үдөтүрүк кылдынын 2-22-64, чага кылдынын 2-41-27, информатив кылдынын 2-20-60, корректорларыныкы 2-27-41, бухгалтерияныкы 2-12-45, солун келбиз барганда 2-32-75 телефончо долгаар.

Тыва АССР-иң Министрлер Чөвүделениң Ном үндүрөр чөт, полиграфт болган ном салымын таллаш-биле эргөткөниң телеграфалы (Кызыл, Шетивкино болган Кравченко куудучуу, бажың № 1), Тираж 17048. Чыгар № 987. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНЕР ТС-00663.